

TIJD IS EEN REIS

gesprek met Herman Miedema (59), klokkenmaker
in *Het Vermoeden* nummer 8/juni 2014, blz. 60
zie ook www.klokkenmaker.nl

“Mijn eerste klok kocht ik toen ik een jaar of negen was, op zo’n markt met allemaal rotzooi. Voor vijf gulden. Ik weet nog dat ik aan de verkoper vroeg of de klok liep. Ja hoor, zei iemand toen, als je hem onder de arm neemt. Dat was een opmerking die ik pas vele jaren later begreep.

Ik heb die klok nog steeds op zolder staan. Ik ben er een beetje mee gaan klooiën natuurlijk. Ik vond dat mooi, de techniek in zo’n klok. Maar ook het tikken. We hadden een pendule op de schoorsteenmantel staan en daar konik eindeloos naar kijken. Een beetje idioot eigenlijk. Later kocht ik een Friese staartklok en zo is het verder gegaan.

Pas via een omweg ben ik klokkenmaker geworden. Op de mavo had ik al wel een brochure aangevraagd van de opleiding in Schoonhoven, maar toen ik eenmaal zag wat voor gigantische bedragen daarmee gemoeid waren, durfde ik dat niet aan mijn ouders te vragen. Omdat ik ook wel liefhebberij in de natuur had, ben ik naar de opleiding voor bosbouw gegaan. Maar daar zat ik nie top mijn plek. Ik ben uiteindelijk gewoon bij een klokkenmaker opgeleid, een patroon – heel ouderwets eigenlijk.

Ik ben geen handelaar, gelukkig niet. Een handelaar kijkt heel anders naar een klok, die ziet er handel in. Ik repareer klokken, dat betekent: ales wat ik doe, doe ik voor de klok; niet voor de klant, al moet die wel betalen natuurlijk. Die klok moet terug in originele staat. Dat geldt voor een staande klok uit de achttiende eeuw, maar ook voor een Zaans klokje van 1960 – ik repareer van alles. Ik geniet er elke keer weer van als het uurwerk opnieuw begint te werken en te tikken, als de tandwieltjes weer gaan draaien. Dat verveelt eigenlijk nooit.

Maar of ik daardoor nou meer aan het verstrijken van tijd denk? Kijk, ik sta ook anderhalve dag per week voor de klas, dan verzorg ik voor technieklessen het praktijkgedeelte. En daarnaast werk ik af en toe nog bij een begrafenisonderneming. Dus het gebeurt wel eens dat ik overdag van die jongens van twaalf tot zestien voor m’n snufferd heb die allemaal nog de wijde wereld in moeten gaan, en ’s avonds een oude vrouw moet afleggen die aan het einde van de rit is. En in de tussentijd zit ik mijn klokken te repareren. Ja, dan denk ik weleens aan de tijd. Maar verder?

Er is ook niet zo gek veel over te zeggen. Er zijn al zoveel mensen die hun fantasie hebben losgelaten op de tijd. Mijn broer is sterrenkundige, die heeft daar een hele studie naar gedaan. Ik ben katholiek, maar hij is atheïst in hart en nieren, sterker nog: hij heeft het atheïsme uitgevonden. Hij zegt: “Als we alles wat er is gebeurd tussen de *Big Bang* en nu zouden persen in het tijdsbestek van één dag, dan zou ik zelf nu 0,45 seconde op aarde zijn.” Dus ja, wat is tijd dan? Het is een reis, denk ik. Omdat ik gelovig ben opgevoed, heb ik me wel afgevraagd hoe de hemel eruitziet. Er is iets wat je lichaam ontstijgt, je persoonlijkheid, en dat gaat misschien rondzweven in een gewichtsloze en tijdloze dimensie. Maar dan spreek je je zelf al tegen, want op het moment dat je van a naar b zweeft, dan zit daar tijd tussen; je kunt niet zweven en tijdloos zijn. Dus tijd is eigenlijk reizen, vat je? Nou ja, je kunt filosoferen wat je wilt, maar je komt er toch niet achter. Wie het weet, mag het zeggen.”